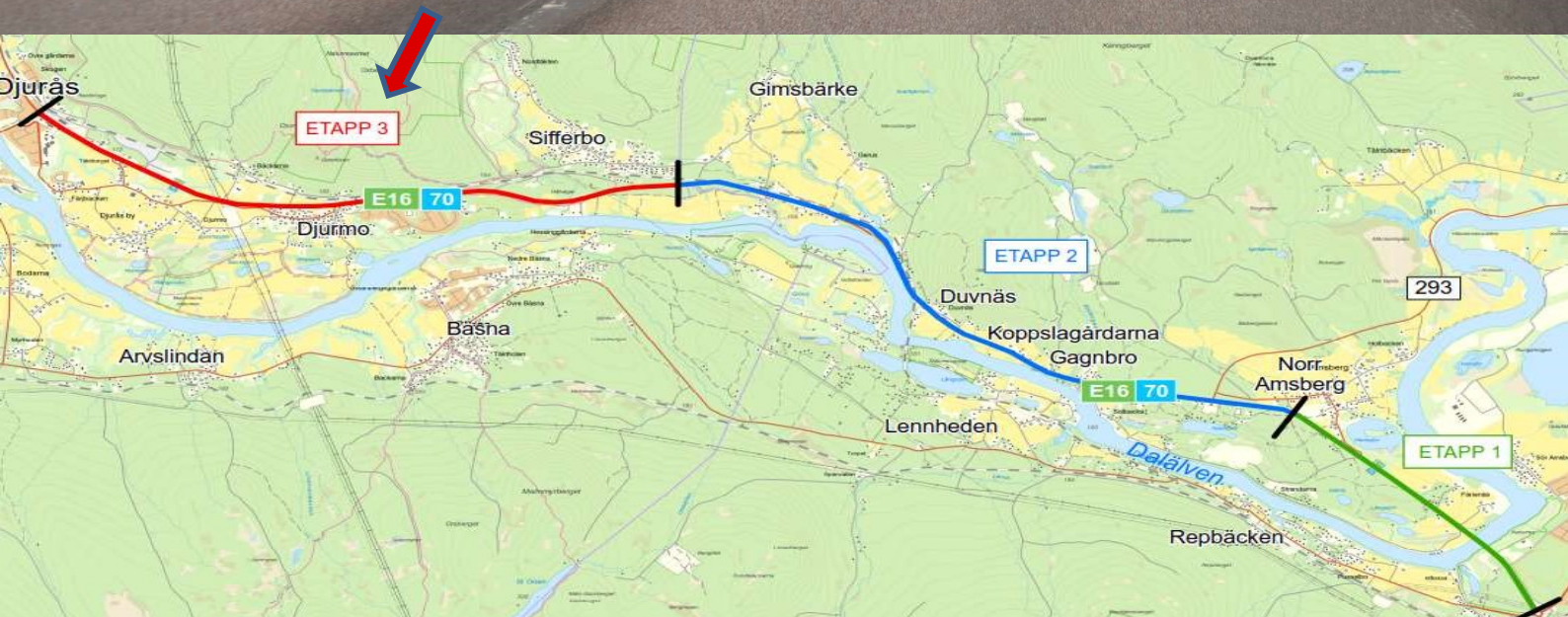

E16/väg 70, Borlänge-Djurås, delen Sifferbo-Djurås (etapp 3)

Gagnef kommun, Dalarnas län

PM Naturvärdesinventering, 2020-10-19

Handlingsnummer: 3N140007

Trafikverket

Postadress: Box 417, 801 05 Gävle

E-post: investeringsprojekt@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: SAMRÅDSHANDLING - E16/väg 70, Borlänge-Djurås, delen Sifferbo- Djurås (etapp 3), Gagnef kommun, Dalarnas län

Författare: Sweco

Dokumentdatum: 2020-10-19

Ärendenummer: TRV 2018/97927

Kontaktperson: Patrick Svärd

Innehåll

1. INLEDNING.....	4
1.1 Översiktlig beskrivning av projektet.....	4
1.1.1. Naturvärdesinventeringens syfte	4
1.2. Tidigare utredningar.....	4
1.3. Avgränsningar	4
2. METODIK.....	5
2.1. Definition av naturvårdsarter.....	6
3. UTFÖRANDE.....	7
4. RESULTAT	7
4.1. Allmän beskrivning av inventeringsområdet	7
4.2. Kända naturintressen	9
4.3. Naturvärdesobjekt	10
4.4. Generellt biotopskydd.....	10
4.5. Naturvårdsarter	10
5. BILAGOR.....	13
6. REFERENSER	13

1. Inledning

Sweco har på uppdrag av Trafikverket Investering tagit fram en vägplan för etapp 3 av Trafikverkets projekt E16/väg 70, Borlänge - Djurås i Dalarnas län. Detta PM är framtaget för att beskriva befintliga förhållanden i området samt platsspecifika krav som ställs för att få en robust och tillförlitlig väganläggning.

1.1 Översiktlig beskrivning av projektet

E16/väg 70 Borlänge – Djurås är en nationell stamväg belägen i Dalarnas län, varav etapp 3 sträcker sig mellan Sifferbo – Djurås i Gagnef kommun. Vägen har en ÅDT på ca 10 670 (varav ca 11% tung trafik) och är sedan år 2012 uppklassad som Europaväg. E16/väg 70 är tänkt att bli ett starkt transportstråk och bidra till att stärka en hållbar utveckling, vilket kräver kortare restider, bättre framkomlighet och förbättrad säkerhet.

Befintlig väg saknar mitträcke, består av partier med låga hastigheter och trånga sektioner, få omkörningsmöjligheter samt många korsningspunkter. Sådana begränsningar i utformningen bidrar till att såväl tillgänglighet och trafiksäkerhet som framkomlighet och transporttider påverkas negativt.

Ändamålet med projektet är att, för E16/väg 70 delen Borlänge-Djurås etapp 3, ta fram en hållbar anläggning som leder till ökad säkerhet, framkomlighet och tillgänglighet för samtliga transportslag. Projektmålen handlar om att skapa åtgärder för ökad framkomlighet, en god körupplevelse och ökad säkerhet för både trafik och oskyddade trafikanter.

1.1.1 Naturvärdesinventeringens syfte

Syftet med naturvärdesinventeringen är att identifiera och avgränsa de geografiska områdena i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa.

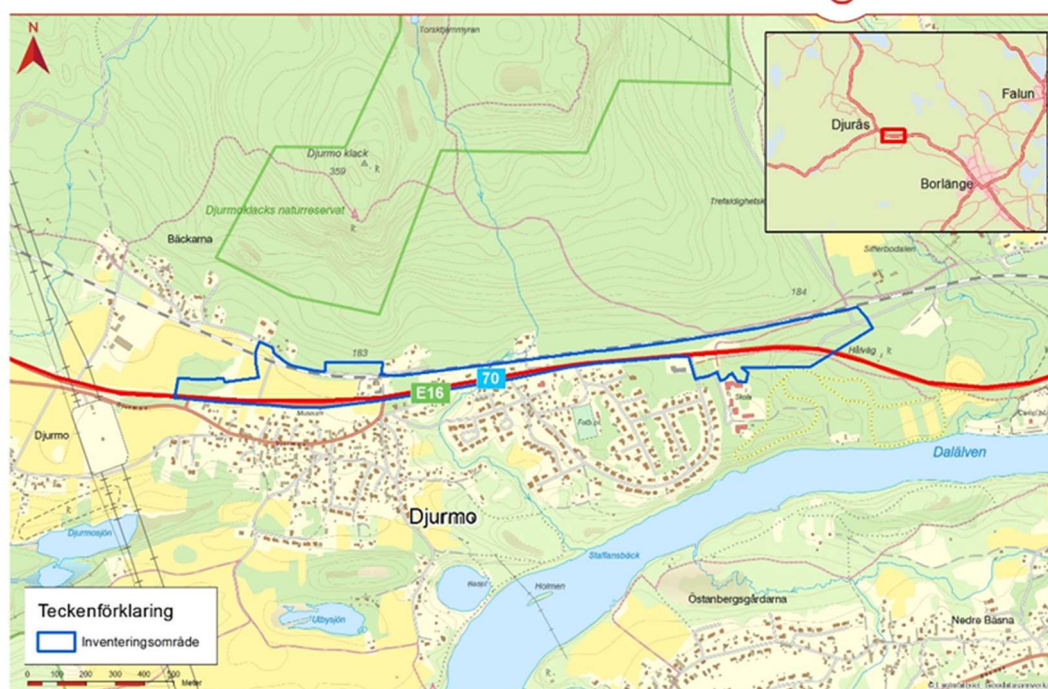
Resultaten kommer att användas vid bedömning av den påverkan som de planerade åtgärderna kan ha och kommer att utgöra kunskaps- och planeringsunderlag för vidare arbete i projektet.

1.2 Tidigare utredningar

Sweco har tidigare (2017) utfört en naturvärdesinventering längs med väg E16/väg 70 mellan Gimsbärke och Djurås, se Bilaga 3. Inventeringsområdet utgjordes då av en smal korridor intill befintlig väg.

1.3 Avgränsningar

Sammantaget har tre olika inventeringar utförts till följd av utökning av inventeringsområdet. Inventeringsområdet ligger i Gagnefs kommun, Dalarnas län och har avgränsats utifrån preliminära planer för vägens ombyggnad. I figur 1 framgår inventeringsområdets läge och avgränsning för detta PM. Inventeringen har skett på båda sidor av den befintliga vägen.

Figur 1. Kartan visar inventeringsområdets lokalisering och avgränsning för etapp 3 innan uppdatering av projektområdet. För att se resterande del av inventeringsområdet se PM 20200217 samt Naturvärdesinventering E16/RV70 som finns senare i detta dokument.

2. Metodik

Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt svensk standard för naturvärdesinventering (SS 199000:2014) "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning" med tillhörande teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014). Ett flertal vägledande dokument och handböcker har använts i bedömningen med hänvisning till den litteratur som tas upp i standarden. I metodiken beskrivs de olika naturvärdesklasserna, se tabell 1.

Tabell 1. Naturvärdesklassning enligt svensk standard.

Naturvärdesklass	Definition	Beskrivning
Naturvärdesklass 1	Högsta naturvärde	Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Naturvärdesklass 2	Högt naturvärde	Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Naturvärdesklass 3	Påtagligt naturvärde	Påtaglig betydelse för biologisk mångfald
Naturvärdesklass 4	Visst naturvärde	Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Inventeringen föregicks av en genomgång av tillgängligt material och ortofoto över det berörda området. Som underlag har länsstyrelsens WebbGIS använts och samtliga lager som rör naturmiljön har studerats. Även Artportalen, Trädportalen, Naturvårdverkets kartverktyg *Skyddad natur* samt Skogsstyrelsens *Skogens pärlor* har använts som underlag. Eftersök har gjorts efter övrig litteratur såsom tidigare inventeringar som gjorts i området.

Inventeringen gjordes med ambitionsnivå NVI på *fältnivå* med detaljeringsgrad *medel*, med tilläggen *naturvärdesklass 4* och *generellt biotopskydd*. Ambitionsnivån *medel* innebär att alla naturvärdesobjekt större än 0,1 ha alternativt linjeformat objekt som är minst 50 m långa och 0,5 m breda har identifierats, se tabell 2.

Geografiska områden som i sitt nuvarande tillstånd inte eller endast i ringa omfattning bidrar till biologisk mångfald bedöms ha lågt naturvärde. Objekt som omfattas av generellt biotopskydd avgränsades.

Tabell 2. Detaljeringsgrad och minsta obligatoriska karteringsenhet.

Detaljeringsgrad	Minsta obligatoriska karteringsenhet
Översikt	En yta av 1 ha eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd av 100 m eller mer och en bredd av 2 m eller mer.
Medel	En yta av 0,1 ha eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd av 50 m eller mer och en bredd av 0,5 m eller mer.
Detalj	En yta av 10 m ² eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd av 10 m eller mer och en bredd av 0,5 m eller mer.

2.1. Definition av naturvårdsarter

Naturvårdsarter omfattar juridiskt skyddade arter, typiska arter, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. Typiska arter är arter vars förekomst indikerar s.k. gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Som ett underlag har inrapporterade förekomster av naturvårdsarter kontrollerats från Artportalen.

I rapporten anges rödlistade arter tillsammans med en förkortning av sin rödlistekategori, se tabell 3 nedan för sammanställning av rödlistans kategorier samt deras förkortning. I tabell 4 redovisas de förkortningar som används i bilaga 2.

Tabell 3. Rödlistans kategorier. De arter som uppfyller kraven för någon av nedanstående kategorier benämns som rödlistade. Kategorierna CR, EN samt VU benämns även som hotade. Källa: Artdatabanken 2015.

Förkortning	Kategori
EX	Utdöd
RE	Nationellt utdöd
CR	Akut hotad
EN	Starkt hotad
VU	Sårbar
NT	Nära hotad

Tabell 4. Förkortningar som används i bilaga 2.

Förkortning	Betydelse
F	Fridlyst
NT, VU, EN, CR	Rödlistningskategori upphöjt efter artnamnet.
T	Typisk art. Som underlag har handbok för respektive Natura 2000-naturtyp använts.
S	Signalart

3. Utförande

Inventering har utförts vid flera tillfällen. Första inventeringen utfördes 2018-06-25 av Jenny Freitt och Hanna Ribjer, Sweco Environment. Vädret var klart, med en temperatur av 22°C mitt på dagen. Bedömning i fält har gjorts av Jenny Freitt (biolog) och inmätning av gränser för naturvärdesobjekt har gjorts av Hanna Ribjer (naturgeograf). Rapport upprättades av Hanna Ribjer och Annelie Thor (biolog) utifrån fältbedömningar av Jenny Freitt. Ett kompletterande fältbesök gjordes 2019-05-15 av Kirsi Jokinen (biogeovetare) för att kontrollera uppgifter om artfynd och kontrollera beskrivningar av vissa naturvärdesobjekt. Rapporten har uppdaterats av Kirsi Jokinen och därefter granskats av Gry Strandell (biolog).

Ett ytterligare besök genomfördes 2020-01-29. Besöket inföll inte inom tidsramen för naturvärdesinventeringar, därför utfördes ett ytterligare besök av Caroline Ryding, 2020-07-06, för att bekräfta naturvärdesbedömningar samt kontrollera generella biotopskydd. De två senaste besöken framgår inte av kartan i detta PM, se översiktskarta i MKB eller PM 2020-02-17, Bilaga 4.

4. Resultat

4.1. Allmän beskrivning av inventeringsområdet

E16/väg 70 följer till viss del Dalälvens östra sida och dess meandring i landskapet. Utmed älven finns såväl sandiga som näringsrika jordarter men isälvsediment och silt dominerar. Detta avspeglar sig i landskapet med omväxlande tallplanteringar och jordbruksmark.

Naturmiljön utanför vägområdet består till stor del av planterad gran- och tallskog, som i huvudsak är unga till medelålders (Figur 2). I västra delen av inventeringsområdet finns jordbruksmark. Jordbruksmarken består framförallt av säd- och vallodling utan särskilda naturvärden (Figur 3).

I Djurmo finns idag bebyggelse mellan befintlig väg och järnvägen.

Figur 2. Merparten av skogen i inventeringsområdet är påverkad av skogsbruk.

Figur 3. Vy över jordbruksmark i västra delen av inventeringsområdet mellan järnvägen och E16/väg 70.

Figur 4. Kända naturintressen i inventeringsområdet och i närmaste omgivningarna.

4.3. Naturvärdesobjekt

Resultatet av inventeringen redovisas på karta i bilaga 1 och sammanställning över naturvärdesobjekt i bilaga 2.

Naturvärdesinventeringen som utfördes 2018-06-25, resulterade i 16 naturvärdesobjekt, där 1 objekt har klassats som naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) och 15 objekt har klassats som naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Naturvärdesobjektet med påtagligt naturvärde utgörs av friskäng. Av de objekt som bedömdes till naturvärdesklass 4 består fyra av naturtypen infrastruktur och bebyggd mark, tre av naturtypen park och trädgård, sex av naturtypen skog och träd, ett av naturtypen vattendrag samt ett av naturtypen äng och betesmark. Resterande delar av inventeringsområdet som vägområdet, bebyggelse, åker och brukad skog bedöms sakna art- och biotopvärde och således inte tillföra något värde för biologisk mångfald. Dessa områden bedöms ha lågt naturvärde.

De kompletterande inventeringarna, utförda 2019-05-15 samt 2020-07-06, resulterade i ytterligare sex naturvärdesobjekt. Ett objekt (Sifferbodalsens ravin) har klassats som naturvärdesklass 2 (høgt naturvärde), tre objekt har klassats som naturvärdesklass 3 och två objekt har klassats som naturvärdesklass 4.

4.4. Generellt biotopskydd

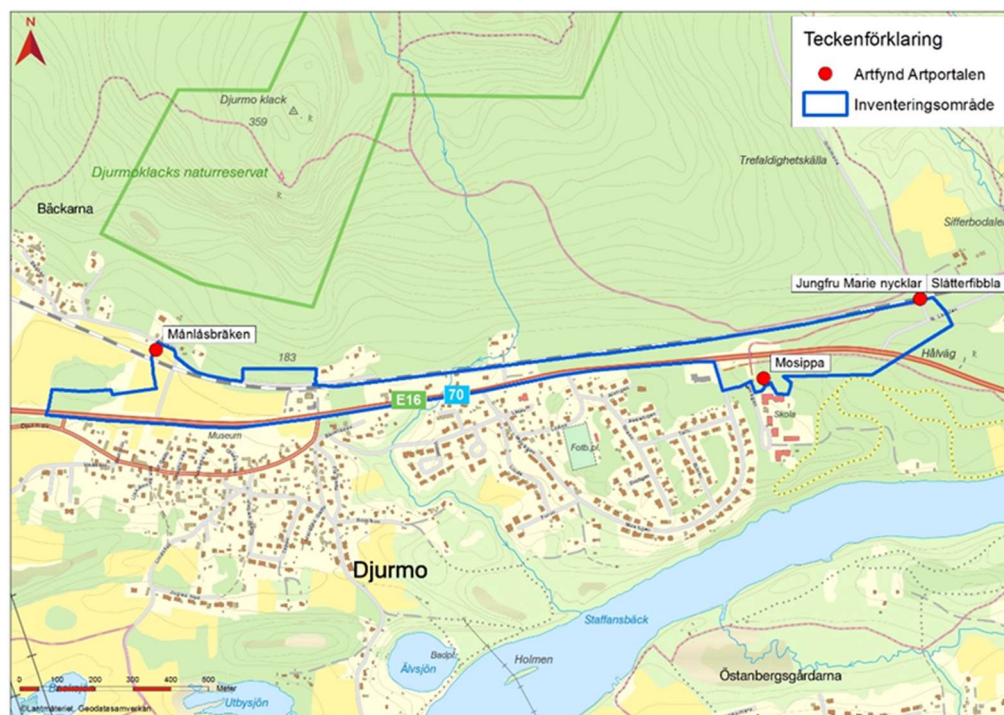
Ett objekt som omfattas av det generella biotopskyddet har identifierats inom inventeringsområdet. Det är en allé i Djurmo med björk. Allén visas på karta i bilaga 1.

4.5. Naturvårdsarter

I Artportalen finns sex fynd av naturvårdsarter inrapporterade från inventeringsområdet i detta PM och PM 20200217 samt i deras omedelbara närhet. Två av arterna, mosippa^{EN} och Jungfru Marie nycklar, är fridlysta och omfattas av artskyddsförordningens bilaga 2. Mosippa^{EN} har påträffats i en vägkant på en tallhed i naturvärdesobjekt 12 och Jungfru Marie nycklar har påträffats intill järnvägsövergång i östra delen av området. Mosippa^{EN} eftersöktes i samband med denna inventering men kunde inte återfinnas. Sannolikt har arten försvunnit från den tidigare fyndplatsen eftersom markvegetationen på växtplatsen är så tät. Jungfru Marie nycklar påträffades inte heller men lämpliga växtplatser för arten finns till exempel intill diken och andra fuktiga miljöer i inventeringsområdet. Naturvårdsarterna månlåsbräken^{NT} och slätterfibbla^{VU}, är rödlistade. Månlåsbräken^{NT} har påträffats i naturvärdesobjekt 4 intill järnvägen och slätterfibbla^{VU} har påträffats på samma plats som Jungfru Marie nycklar. Inte heller månlåsbräken^{NT} och slätterfibbla^{VU} kunde återfinnas i samband med denna inventering. Månlåsbräken skulle kunna finnas kvar eftersom ängen där den påträffades fortfarande brukas. Platsen där slätterfibbla har hittats bedöms inte utgöra optimal livsmiljö för arten och sannolikt var växtplatsen tillfällig. Ormbär, rynkskinn och strutbräken har påträffats vid Sifferbodalsens ravin, både i och utanför inventeringsområdet. Ormbär är en signalart enligt SKS (skogsstyrelsen) samt en typisk art i 9050 (Näringsrik granskog). Strutbräken är också en signalart enligt SKS och även en typisk art i 6430, 9050, 9750, 9080 och 9760 (Tabell 5, Figur 5).

Tabell 5. Uppgifter om naturvårdsarter som hämtats i Artportalen.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Noggrannhet	År	Typ av naturvårdsart
Månlåsbräken	<i>Botrychium lunaria</i>	100 m	1989	Rödlistad som NT
Mosippa	<i>Pulsatilla vernalis</i>	100 m	1991	Rödlistad som EN, fridlyst enligt 8§ artskyddsförordningen
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	10 m	2019	Signalart enligt SKS. Typisk art i 9050
Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	10 m	2019	Rödlistad som VU
Slätterfibbla	<i>Hypochaeris maculata</i>	75 m	1997	Rödlistad som VU
Strutbräken	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	10 m	2019	Signalart enligt SKS. Typisk art i 6430, 9050, 9750, 9080 och 9760
Jungfru Marie nycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i>	75 m	1997	Fridlyst enligt 8§ artskyddsförordningen

Figur 5. Naturvårdsarter inrapporterade i Artportalen från inventeringsområdet.

Vid naturvärdesinventeringen observerades fyra fridlysta arter i inventeringsområdet: nattviol, mattlummer, plattlummer och revlummer. Därtill påträffades den rödlistade arten skogsklocka^{NT} samt flera typiska arter och signalarter. Funna naturvårdsarter redovisas i Tabell 6.

Tabell 6. Naturvårdsarter som påträffades i samband med denna naturvärdesinventeringen samt den som tillhör PM 20200217.

Svenskt namn	Latinskt namn	Lokal	Typ av naturvårdsart
Grönpyrola	<i>Pyrola clorantha</i>	Naturvärdesobjekt 16	Typisk art i 9010 Taiga, signalart enligt SKS
Liten blåklocka	<i>Campanula rotundifolia</i>	Naturvärdesobjekt 1, 4, 5, 8, 9 och 13	Typisk art i 6270 Silikatgräsmarker
Mattlummer	<i>Lycopodium clavatum</i>	Naturvärdesobjekt 15	Fridlyst enligt 9§ artskyddsförordningen
Midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>	Naturvärdesobjekt 4	Typisk art i 6270 Silikatgräsmarker
Nattviol	<i>Platanthera bifolia</i>	Naturvärdesobjekt 15 och 16	Fridlyst enligt 8§ artskyddsförordningen
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	Naturvärdesobjekt 2 och 3, samt 7 (PM 20200217)	Signalart enligt SKS
Plattlummer	<i>Lycopodium complanatum</i>	Naturvärdesobjekt 15	Fridlyst enligt 9§ artskyddsförordningen
Prästkrage	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Naturvärdesobjekt 1, 5, 7, 8, 9 och 13	Typisk art i 6270 Silikatgräsmarker
Revlummer	<i>Lycopodium annotinum</i>	Naturvärdesobjekt 15 och 16	Fridlyst enligt 9§ artskyddsförordningen
Skogsklocka	<i>Campanula cervicaria</i>	Naturvärdesobjekt 7	Rödlistad som NT
Stor blåklocka	<i>Campanula presicifolia</i>	Naturvärdesobjekt 4	Typisk art i 6270 Silikatgräsmarker
Strutbräken	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Naturvärdesobjekt 7 (PM 20200217)	Signalart enligt SKS. Typisk art i 6430,

			9050, 9750, 9080, 9760
Sårläka	<i>Sanicula europaea</i>	Naturvärdesobjekt 7 (PM 20200217)	Signalart enligt SKS. Typisk art i 9050, 9020, 9130 och 9160.
Ängsblåvinge	<i>Cyaniris semiargus</i>	Naturvärdesobjekt 13	Typisk art i 6270 Silikatgräsmarker
Ängsvädd	<i>Succisa pratensis</i>	Naturvärdesobjekt 1, 4, 5, 8, 9, 11 och 13	Typisk art i 6270 Silikatgräsmarker

5. Bilagor

Bilaga 1 Karta med naturvärdesobjekt och generellt biotopskydd

Bilaga 2 Sammanställning naturvärdesobjekt

Bilaga 3. Naturvärdesinventering E16/RV 70. Sweco 2017-12-04

Bilaga 4. PM Kompletterande fältbesök etapp 3, Sweco 2020-02-17

6. Referenser

Artportalen www.artportalen.se

Länsstyrelsen i Dalarnas län, Planeringsunderlag. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=c45f776423d948caa269c98e21a11950>

Naturvårdsverket, Skyddad Natur. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Skogsstyrelsen, Skogens pärlor – Värdefulla skogsmiljöer
<http://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>

Sweco (2017). Naturvärdesinventering utmed E16/RV70 på sträckan Gimsbärke-Djurås, etapp 3, Dalarnas län.

Swedish Standards Institute (SIS) (2014). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)- genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SIS 2014, Stockholm. Svensk standard SS 199000:2014.

Swedish Standards Institute (SIS) (2014). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)- Komplement till SS 1990000. SIS 2014, Stockholm. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.

Trädportalen <https://www.tradportalen.se/>

Vatteninformationssystem Sverige <http://viss.lansstyrelsen.se/>

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 801 05 Gävle. Besöksadress: Norra Kungsgatan 1, Gävle
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se